

Analiza stanja 1.7. s področja Socialno-ekonomskih virov

V ustrezna polja vpišite zahtevane podatke, najprej opišete najpomembnejše danosti:

Območje Občine Brda je del Severne Primorske (Goriška statistična regija), ki obsega pokrajinsko neenotno, vendar zaokroženo celoto Zgornjega in Srednjega Posočja. Do leta 1994 je bilo območje del občine Nova Gorica, oktobra 1994 pa je bila ustanovljena Občina Brda.

Opis:

Obravnavano območje (subregija – Goriška Brda) leži na skrajnem zahodu Slovenije, tako da je južna in zahodna meja občine tudi državna meja med Italijo (dežela Furlanija – Julijska krajina) in Slovenijo. Skupna dolžina meje z Italijo je 232 km, od tega je v občini Brda 29,75 km. Meja poteka po vodotokih Idrija, Koren, Rutarski potok, Prvačina, Zlatonek/Pevmica (v skupni dolžini 16,62 km), ostalih 13,13 km je meja na kopnem. Na severu občina meji na sosednjo občino Kanal ob Soči, na vzhodu pa na Mestno občino Nova Gorica. Občina Brda pokriva površino 72 km² in ima 5659 prebivalcev (po popisu prebivalstva 2016). Za Brda je značilna zgoščena poselitev grebenov in gričev. V štirinajstih vaških skupnostih in eni krajevni skupnosti je 45 naselij. Največje naselje je občinsko središče Dobrovo, kjer so sedež občine, vrtec, devetletna osnovna šola, policija, pošta, bančna poslovna enota, kulturni dom, zdravstveni dom, muzej in galerija, gasilski dom.

Glede na ostale občine, tako v Goriški statistični regiji kot v Sloveniji, občina Brda sodi med manjše občine (v Sloveniji je 30% po velikosti in številu prebivalstva podobnih občin). Po geografsko geološki sestavi je območje občine zaokrožena celota, raznolikosti v prostoru, ki se kažejo tudi v demografski sliki in ekonomskih kazalnikih, se pojavljajo zlasti med spodnjimi in zgornjimi Brdi. Občina Brda sodi med pretežno kmetijska podeželska območja, na katerih je kmetijstvo še vedno primarna dejavnost, druge dejavnosti pa niso raznolike. Spodnja Brda so kmetijsko visoko razvita in povezana z učinkovitim trženjskim pristopom, Zgornja Brda pa so zaradi težkih razmer za kmetovanje redko naseljena in tudi demografsko ogrožena.

Občina Brda	
Površina	72 km ²
Nadmorska višina	od 50 m do 750 m
Število prebivalcev (popis 2002)	5765
gostota poselitve (prebivalcev/km²)	79/km ²
Število naselij	45
Število vaških/krajevskih skupnosti	14/1
Občinsko središče	Dobrovo
Ceste v km	regionalne 43 km, lokalne 68 km, javne poti 85 km
Občina meji na občine	MO Nova Gorica, Kanal ob Soči

Občina meji na državo/dolžina meje	Italija/29,754 km
Statistična regija	Goriška

Vplivi turizma – tako pozitivni kot negativni:

Pozitivni:

- Prepoznavnost destinacije Brda (tako na lokalni, regionalni, državni, meddržavni ravni)
- Ohranjanje kulture in naravne dediščine
- Zaposlovanje
- Nove dejavnosti in storitve

Negativni:

- Negativni vplivi na okolje (onesnaževanje)
- Večja prometna obremenjenost

1.3 Ekonomski in sociokulturni viri

1.3.1 Lokalno prebivalstvo

Opišite prebivalce destinacije in navedite njihovo število, gibanje (rast/upad), glavne vire dohodka, narodno pripadnost (avtohtono prebivalstvo).

Občina Brda sodi, s povprečno gostoto 79 prebivalcev/km², med srednje gosto poseljene občine v Sloveniji (povprečna gostota 98 prebivalcev/km²), glede na Goriško statistično regijo (52 prebivalcev/km²) pa gosto poseljeno občino. V štirinajstih vaških skupnostih in eni krajevni skupnosti je 45 naselij. Najredkeje naseljen del občine so Zgornja Brda z osmimi naselji (VS Kožbana), na povprečni nadmorski višini 300 m in petimi naselji, ki še gravitirajo na to območje (VS Neblo). Naselja (popis 2002) z največ prebivalci so Vipolže (459 prebivalcev), Dobrovo (413 prebivalcev) Kozana (392 prebivalcev) in Kojško (298 prebivalcev). Pod občinskim nivojem poseljenosti so zgornja Brda (VS Kožbana, VS Neblo – naselja Nozno, Belo, Hlevnik, Pristavo, Slavče), kjer so posamezna naselja z majhnim številom prebivalstva (Brezovk 8, Belo 9, Pristavo 7). Naselje Slapnik pa je popolnoma prazno. Prevladujoči vzroki depopulacije tega dela občine so opuščanje agrarne dejavnosti, slabe prometne povezave, premalo raznolikih delovnih mest za mlajše izobraženo prebivalstvo.

Analiza gibanja števila prebivalcev med leti 1948-2002 po naseljih je pokazala:

- da se nadaljujejo procesi koncentracije prebivalstva v okolici večjih naselij v vinorodnih območjih,
- da še vedno sledimo procesom koncentracije na območju občinskega središča,
- da v Zgornjih Brdih prebivalstvo še naprej povsod nazaduje.

Za zadnja leta je tako kot v celotni državi značilno upadanje rodnosti, stabilno naraščanje pričakovanega trajanja življenja in v zadnjih letih ponovno rahlo naraščanje števila neto priselitev.

Pomemben sklop **demografskih procesov** je povezan s staranjem prebivalstva, ki vpliva na spreminjanje strukture gospodinjstev in družin. Povprečna velikost gospodinjstev se je v obdobju 1961- 2002 zmanjšala s 3,83 na 3,06. Značilno je tudi povečevanje števila eno in več članskih gospodinjstev, tako ostarelih kot tudi mlajših od 341 (popis 1991) na 360.

Delež delovno sposobnega prebivalstva se je od leta 1991 do 2002 nekoliko povečal. Tako je leta 1991 znašal 65% od vsega prebivalstva (v Goriški regiji 66,7%, v Sloveniji 68,5%) na 67% (v Goriški regiji 68,9%, v Sloveniji 70%). Leta 1991 je bilo aktivnega prebivalstva v Občini Brda 2.832, v letu 2002 pa je število aktivnega prebivalstva padlo na 2.535 oseb. Delovno aktivnega prebivalstva je bilo v tem času od 2.709 (leto 1991) do 2.343 oseb (leto 2002). Stopnja brezposelnosti je v regiji med najnižjimi (5,5% - oktober 2006) in je od leta 2004 padla za 2,2%.

Podatki o *izobrazbeni strukturi* delovno aktivnega prebivalstva kažejo, da se od leta 1991 delež tistih z večjo izobrazbo povečuje. Delež visoko in višje izobraženih je 8,1%, kar je višje kot je povprečje na slovenskem podeželju (5%). Tudi delež prebivalcev brez izobrazbe ali z nepopolno osnovnošolsko izobrazbo je nižji od povprečja na slovenskem podeželju (22%) in znaša 14%. Zelo se je zmanjšal tudi delež kmečkega prebivalstva. Od leta 1961 do 1991 se delež znižal od 76,9% na 23,6%.

Leta 2002 je 900 delovno aktivnih prebivalcev Goriških Brd delalo v občini prebivanja, kar znaša dobrih 38% vseh delovno aktivnih prebivalcev. V občini deluje 173 podjetij (v letu 2002). Največ jih je iz storitvenih dejavnosti (69), gradbeništva (44), trgovine in popravila motornih vozil (45), predelovalne dejavnosti (30), nepremičninskih storitev (29), gostinstva (23) in kmetijstva (10). Občina Brda ima razvito kmetijstvo, saj je med delovno aktivnimi prebivalci kar 18,8 % zaposlenih in samozaposlenih v kmetijstvu.

Stopnja izobrazbe prebivalcev je eden najpomembnejših dejavnikov za razvoj občine. Po podatkih iz popisov se stopnja izobrazbe iz leta v leto izboljšuje. Danes znaša delež prebivalcev z osnovnošolsko izobrazbo v občini 28% in je pod povprečjem v regiji (36,8%) in v Sloveniji (33%). Pod povprečjem pa sta, kljub porastu, deleža s poklicno oziroma srednješolsko izobrazbo (v regiji 51,3%, v Sloveniji 54,1%). V porastu je tudi delež prebivalcev z najmanj višješolsko izobrazbo, ki je pod povprečjem tako v regiji (11,9%) kot v Sloveniji (12,9%)

Selitvene migracije

S širjenjem urbanizacije na podeželje v bližini mest, prihaja do zanimivega preobrata. Mesta niso več osrednja in najbolj privlačna točka, ampak to postaja njihova okolica, ki prebivalstvu (s spreminjanjem ekonomskih možnosti in motivov) ponuja drugačne razmere za bivanje. Goriška Brda ležijo v bližini večjega slovenskega (Nova Gorica) in italijanskih mest (Gorica, Videm). Vse pogosteje namreč mestni prebivalci kupujejo parcele in si tam zgradijo hiše oz. si hiše kupijo, posebno tam, kjer je dostopnost do mesta (tudi z javnimi prevoznimi sredstvi) dobra. Preseljujejo se tudi zaradi pomanjkanja stanovanj ter visokih cen stanovanj oziroma zemljišč v osrednjem mestu. Tudi z razvojem turizma v Goriških Brdih se povečuje privlačnost podeželja za bivanje. Prebivalstvo se seli na območja, ki mu nudijo boljše razmere za bivanje, delo in oddih. Prostorska mobilnost prebivalstva in spremembe v načinu naselitve niso več v tesni zvezi s poklicnim preslojevanjem, kot je bil to primer še pred

desetletji. V Občini Brda je največji delež priseljenega prebivalstva iz druge občine iste statistične regije in znaša 18,6% vsega prebivalstva. Priseljenih iz tujine je 2,4%. Za leto 2002 znaša naravni prirast - 17 oseb, kar kaže na to, da na povečanje števila prebivalstva od leta 1991 vpliva tudi pozitivna selitvena migracija.

Opišite pozitivne in negativne vplive turizma na lokalno prebivalstvo, kot so:

- izboljšanje blaginje, državljankega udejstvovanja in ponosa

Turizem je ocenjen kot pomembna perspektivna gospodarska panoga v občini oz. destinaciji Brda in se neposredno vključuje in učinkovito povezuje s številnimi drugimi dejavnostmi, kot so na primer športne aktivnosti (treking z oslički ali konji), razvoj t. i. apiterapije, organizacija in realizacija krajših ali daljših izletov, ipd. Razvoj dodatnih dejavnosti na lokalni ravni je vsekakor pripomogel k izboljšanju blaginje lokalnega prebivalstva in posledično tudi zmanjšal število brezposelnih.

Lokalno prebivalstvo Brd vsekakor spoštuje tradicijo in državne simbole, navzven se to izraža tudi ob proslavah (organiziranih praznovanjih) večjih državnih praznikov, npr. z različnimi komemoracijami in obeležji spomina, na pretekle generacije ter zgodovinske dogodke preteklosti (primer: Spominska svečanost pri Petrnelu in v Cerovem http://brda.si/tradicionalni_dogodki/2012050915390512/Spominska%20sve%C4%8Danost%20v%20Cerovem%20in%20pri%20Peternelu%20/).

- turizem kot sredstvo miru

Projekt *Pot miru* povezuje območja in ljudi ter bogato kulturno in naravno dediščino destinacije Brda, konkretno na območju hriba imenovanega Sabotin (območje je preimenovano v Park miru) vzdolž poteka oz. dogajanja po poteh nekdanje soške fronte. Le-ta spominja na vse, ki so trpeli v času 1. svetovne vojne in opominja sedanje rodove, zakaj se vojne dejansko ne smejo več dogajati.

Predvsem pa neposredno spodbuja vrednoto miru in nudi priložnost za skupno rast in razvoj na omenjenem področju (http://brda.si/dozivetja/tematske_poti/2012092114034265/Pot%20miru/).

- krepitev skupnosti

K učinkovitejšemu razvoju turizma (v obliki nenehne, a postopne nadgradnje) in posledično povezanosti lokalne skupnosti destinacije Brda je bistveno pripomogla uspešna organizacija oz. realizacija različnih dogodkov in prireditev (tradicionalnih/lokalnih/enogastronomskih/kulturnih), na katerih aktivno in v čedalje večjem obsegu sodelujejo različni ponudniki Brd z doma izdelanimi/pridelanimi, tj. pristno lokalnimi izdelki/produkti/pridelki, ter različna Briška društva, ki dejansko pomagajo pri sami organizaciji. Takšne prireditve v Brdih so npr.: Praznik češenj, Brda in vino, Martinovanje, Praznik rebule in oljčnega olja, Dnevi odprtih kleti (http://brda.si/tradicionalni_dogodki/).

- ekonomska neenakost (dohodek iz turizma se ne porazdeli enakomerno)

Zavod za turizem, kulturo, mladino in šport Brda prejema iz naslova turizma le plačila preko turistične takse. Na tem področju ne beležimo odstopanj oz. neenakosti.

- kulturna nesoglasja/vznemirjenost zaradi vedenja turistov

Kulturnih nesoglasij, bodisi vznemirjenosti izraženih v kakršnikoli obliki, primarno zaradi vedenja turistov, na destinaciji Brda ni zaznati.

- pojav kriminala, delo otrok, (otroški) spolni turizem

Razvoj turizma v Brdih in s slednjim neposredno povezano povečano število obiskov ter vsekakor obiskovalcev/turistov destinacije Brda, posledično ni prineslo dodatnih nesoglasij med lokalno skupnostjo oz. predstavniki slednje (na eni strani) in obiskovalci/turisti (na drugi strani), prav tako se s slednjim v zvezi ni povečalo število kriminalnih dejanj (ki je tudi sicer na minimalni ravni oz. skoraj ne obstaja). Na naši destinaciji se tudi v nobeni obliki ne srečujemo z delom otrok ali spolnim turizmom.

Pozitivni:

- Z razvojem turizma in s potrošnjo turistov se je povečalo število zaposlenih v storitvenih dejavnostih destinacije
- Razvoj turizma je bistveno pripomogel k ohranjanju in obnavljanju kulturne in naravne dediščine (Primer vasica Šmartno).
- Organizacija večjih prireditev je povezala lokalno skupnost in tudi okrepila mednarodno sodelovanje

Negativni:

- pomanjkanje sredstev za zagon različnih dejavnosti
- nesoglasja zaradi preobremenjenosti nekaterih središč (npr. vasica Šmartno) in pomanjkanje ustrezne parkirne infrastrukture (na določenih območjih)

1.3.2 Človeški viri

Opišite človeške vire destinacije, ki so povezani s turizmom:

- usposobljena delovna sila, izobraževalne ustanove, zaposlovanje povezano s turizmom.

Glavna turistična organizacija v Brdih je ZTKMŠ Brda, v okviru katere deluje TIC Brda, ki obratuje od začetka leta 2000. Glavna naloga slednjega je seznaniti potencialne obiskovalce s turistično destinacijo Brd. Zaposleni na ZTKMŠ ter TIC-u Brda, primarno skrbijo za promocijo Brd s pomočjo izdajanja različnega promocijskega materiala destinacije, načrtnega obiskovanja lokalnih praznikov in drugih prireditev/sejmov izven Brd, kjer se destinacija promovira.

Brda kot majhna, podeželska, predvsem vinarsko oz. kmetijsko usmerjena destinacija, pravzaprav nima večjih izobraževalnih centrov oz. ustanov. Edini učno-izobraževalni center destinacije je *Osnovna šola Dobrovo* na Dobrovem ter podružnica slednje v vasici Kojsko.

Turizem je, poleg kmetijstva (v širšem pomenu), ocenjen kot pomembna in perspektivna gospodarska panoga Občine Brda, ki posredno in neposredno vključuje (na eni strani) ter se povezuje (na drugi strani) s številnimi drugimi dejavnostmi. Razen v segmentu turističnih kmetij, ki je trenutno sicer med najbolj razvitim turističnim produktom občine Brda, so drugi

primerni potenciali za razvoj turizma občine (naravno okolje in dediščina v celoti) še premalo izkoriščeni. Največ zaposlovanja, povezanega s turizmom se tako vidi prav na pravkar omenjenem področju – tj, konkretnije: nudenje nočitev in gostinskih dejavnosti.

V Brdih sicer aktivno delujeta tudi dve lokalni turistični agenciji, tj. Marica in Klet Brda Tours (http://brda.si/izleti_in_ogledi/turisticne_agencije/).

Za razvoj turističnih dejavnosti pa so zelo pomembni lokalni turistični vodiči destinacije Brda (http://brda.si/izleti_in_ogledi/lokalni_vodici/).

Opišite pozitivne in negativne vplive turizma, kot je:

- ustvarjanje delovnih mest.

Pozitivni:

- nove gospodarske dejavnosti, ki so povezane z razvojem turizma
- zaposlovanje mladih/študentov (211)
- zaposlovanje brezposelnih (192) - [Vir](#)

Negativni:

- premalo delovnih mest za strokovne službe
- premalo delavnih mest za visoko izobraženo mladino

1.3.3 Zasebni sektor

Opišite organiziranost zasebnega turističnega sektorja (npr. število velikih in malih podjetij, društev, trgovinskih zbornic). Vključite tudi splošen pregled podjetij, ki so povezana s turizmom:

- ponudniki nastanitev, ponudniki hrane in pijače, ponudniki dejavnosti, ponudniki transporta.

Turistična ponudba nastanitev v Brdih se je v zadnjih letih precej povečala. V zadnjih letih beležimo občutno povišanje prenočitev, prav zato so se povečale tudi kapacitete. Trenutno v Brdih obratuje: 5 hotelov (<http://brda.si/nastanitev/hoteli/>), 17 ponudnikov zasebnih sob/apartmajev (http://brda.si/nastanitev/zasebne_sobe_apartmaji_in_gostisca/) ter 10 turističnih kmetij (http://brda.si/nastanitev/turisticne_kmetije/), kar vse skupaj znaša približno 550 ležišč.

V svetu sta zelo dobro poznana briško sadje in vino, ki imata edinstven okus in kakovost. Sveži sezonski pridelki so temeljna sestavina briške kuhinje. Turistične kmetije imajo navadno na voljo tudi gostinski del, kjer ponujajo lokalne, domače dobrote. Obratuje pa tudi 10 restavracij/gostiln (<http://brda.si/kulinarika/restavracije/>).

Z razvojem turizma pa so se pojavile številne dejavnosti, od trekinga z oslički in konji, do apiterapije (http://brda.si/dozivetja/druge_aktivnosti_in_storitve/), degustacij oljčnega olja, eko mobilnosti (http://brda.si/dozivetja/eko_mobilnost/) ter ustvarjalnih delavnic z oljčnim oljem (http://brda.si/dozivetja/ustvarjalne_delavnice/).

V zadnjem obdobju se je zelo povečalo povpraševanje po team-building storitvah.

V Brdih žal nimamo na voljo javnega prevoza, je pa naša destinacija povezana s sistemom Loopy (hop on – hop off prevozi po Sloveniji <http://www.loopyslovenia.com/>) ter taksi službo Taxi Brda (<http://www.taxi-brda.si/>).

Opišite pozitivne in negativne vplive turizma, kot sta:

- okrepljeno podjetništvo, sezonsko delo.

Pozitivni:

- povečanje števila zaposlitev v času turistične sezone
- nove dejavnosti prinašajo nova delovna mesta

Negativni:

- pomanjkanje sredstev za zagon dejavnosti
- pomanjkanje ugodnih virov financiranja za inovativno razvojne projekte
- sezonsko zaposlovanje, migracije delavcev v bližnja mesta

1.3.5 Lokalno gospodarstvo

Opišite turistične vidike lokalnega gospodarstva, vključno z:

- deležem turizma v lokalnem gospodarstvu; zaposlovanje povezano s turizmom.

Turizem je pomembna gospodarska panoga v občini ki posredno in neposredno vključuje in se povezuje ravno z vinogradništvom ter sadjarstvom. Najpomembnejši del turistične ponudbe na podeželju predstavlja ponudba turističnih kmetij. Turistični razvoj v občini Brda želi spodbuditi aktivnosti lokalnega prebivalstva – v smislu povezovanja, kakovosti, promocije in trženja lokalnih produktov (turizem na kmetiji, prireditve, turistična društva, TIC Brda itd.).

Število zaposlovanj v povezavi s turizmom se v zadnjih letih večja, saj je s tem povezano odpiranje novih nastanitvenih obratov ter novih dejavnosti.

Registrirana stopnja brezposelnosti v Brdih je zelo nizka. Še vedno pa predstavlja kmetijstvo velik del zaslužka kar 432 osebam.

Opišite pozitivne in negativne vplive turizma, kot sta:

- gospodarska odvisnost od turizma (če turizem predstavlja velik delež lokalnega gospodarstva), rast cen, še posebno nepremičnin.

Pozitivni:

- turizem predstavlja lokalnemu prebivalstvu velik del dobička
- turizem je ocenjen kot pomembna perspektivna panoga na območju Brd

Negativni:

- v zimskih mesecih so dohodki nižji, saj ni veliko obiskovalcev
- visoke cene nastanitvenih kapacitet

Dobrodelne organizacije:

V destinaciji Brda – v okviru dobrodelnih organizacij oz. društev na lokalni ravni, ki so specifično opredeljene oz. usmerjene k družbeno koristnim dejanjem s specifično usmeritvijo k ljudem v stiski – obstojita dve organizaciji, in sicer Rdeči Križ (v okviru Območnega združenja Nova Gorica) ter Briška Karitas (v okviru Slovenske Karitas). V priponki RK, Karitas Brda je del vsebine, ki se neposredno nanaša na omenjeno področje, vključno s fotografijami ustanovitve, ki se nahaja znotraj zbornika, ki se imenuje '10 Deset let občine Brda 1995-2005' (izdajatelj Občina Brda). [Spletni dostop RK Brda](#), [Briška Karitas](#)

2.4 Tveganja za zdravje in varnost

2.4.1 Kriminal in goljufija

Opišite trenutno raven kriminala in goljufivih turističnih ravnanj (npr. nedovoljeni taksiji, nepooblaščne turistične storitve, turistične prevare itn.).

Na turistični destinaciji Brda, nismo opazili povečanja kriminalnih ali goljufivih turističnih, bodisi drugih oblik tovrstnih dejanj.

Tudi v preteklih letih omenjene zlorabe niso bile prisotne.

2.4.2 Vprašanja, povezana z zdravjem in varnostjo

Opišite trenutno stanje, povezano z zdravjem in varnostjo, vključno z/s:

- prometno varnostjo, varnostjo plaž/kopalnih voda, varnostjo (pustolovskih) turističnih dejavnosti, električno varnostjo, higieno živil.

Destinacija Brda ne leži v bližini morij, jezer ali večjih rek, tako da se kot takšna ne sooča s problemom varnosti plaž ali drugih kopalnih površin.

Prav tako Brda niso pustolovska/adrenalinska destinacija. Zato v neposrednji vezi s slednjim ni zaznati problematike oz. vprašanja glede varnosti. Prometna ureditev destinacije je sistematično urejena in varna, saj kot v bližini ni velikih mest, sploh ne industrijskih središč ali industrije, ampak le manjše vasi. Prav tako na destinaciji nimamo neposrednega stika z gradbišči ali večjimi gospodarskimi poslopij/obrati, tako da ni niti gradbenih vozil (niti gradbene kamionske cestno-prevozne trase). Lahko zagotovo govorimo o električno varni destinaciji ter velja dodati, da živila, ki jih lokalni ponudniki Brd uporabljajo (za kulinarične ali druge namene) so večinoma domače proizvodnje in vsekakor v skladu s higienskimi predpisi oz. standardi.

2.5 Družbeno-politično okolje

Opišite družbeno-politični razvoj, ki (lahko) vpliva na destinacijo, vključno z/s:

- politično agitacijo in aktivizmom (vodenje, stavke, cestne zapore itn.), terorizmom, vojno, begunci.

Brda so relativno majhna, a vsekakor varna turistična destinacija. V preteklih letih se nismo soočili s kakršnimkoli terorističnimi dejanji, vojnami ali begunskimi migracijami. Prav v Brdih tako ni nikoli prišlo do političnih izgrediv.

Vir: ZTKMŠ Brda, TIC Brda, Občina Brda, Wikipedija ter Analiza stanja in teženj v prostoru Občine Brda, 2007 - interno gradivo).